

Minimální preventivní program

Středisko volného času Odry, příspěvková organizace
Komenského 517/2, 742 35 Odry

Tento minimální preventivní program je součástí pedagogické dokumentace školy. Je vypracován v souladu s platnými právními předpisy a na základě příslušných metodických pokynů. Jeho dlouhodobým cílem je vytvářet zdravé klima střediska, kde se účastníci cítí bezpečně.

Charakteristika

Středisko volného času Odry (SVČ Odry) je organizace zaměřená na volnočasové aktivity dětí, mládeže i dospělých. Nabízí širokou škálu různých kroužků, kurzů, sportovních a kulturních aktivit, které podporují osobní rozvoj, kreativitu a aktivní trávení času. SVČ Odry pořádá tábory, soutěže, veřejné akce a vzdělávací programy pro školy.

SVČ Odry se nachází v centru města, což zajišťuje jeho snadnou dostupnost pro děti, rodiče i ostatní veřejnost. Budova střediska je situována v klidném prostředí. Blízkost školy, školní družiny, střední školy a dalších veřejných institucí umožňuje efektivní propojení s místní komunitou a nabízí dětem bezpečné a dostupné místo pro jejich mimoškolní aktivity. Díky své poloze i rozmanité nabídce programů je SVČ Odry důležitým centrem volného času, které obohacuje život obyvatel města a podporuje rozvoj jejich zájmů a dovedností.

Skladba účastníků je pestrá z hlediska věku, sociálního zázemí, dosaženého vzdělání případně navštěvované školy. Z toho vyplývá určitá specifika chování návštěvníků, jejich přizpůsobování se podmínkám a pravidlům v zařízení.

Minimální preventivní program SVČ Odry se zaměřuje na prevenci sociálně patologických jevů a rizikového chování, jako je drobná kriminalita, kouření, konzumace alkoholu, gamblerství, šikana, násilí, rasismus, xenofobie, intolerance a antisemitismus.

Cíle programu prevence a rozvoje osobnosti v SVČ Odry

Rozvoj a podpora klíčových kompetencí v sociální oblasti:

- Posilování schopnosti efektivní spolupráce v kolektivu, týmové práce a vzájemné pomoci.
- Rozvoj dovedností při řešení konfliktů a problémových situací prostřednictvím dialogu a respektu.
- Podpora empatie, tolerance a sociální odpovědnosti mezi účastníky aktivit.

Rozvoj a podpora klíčových kompetencí v oblasti osobnosti:

- Posilování zdravého sebevědomí a sebedůvěry při rozhodování a jednání.
- Rozvoj schopnosti odmítnout nežádoucí vlivy, negativní skupinový tlak a rizikové chování.
- Podpora asertivního a respektujícího přístupu k ostatním účastníkům aktivit.

Podpora správných postojů vůči zátěžím a problémům:

- Učení strategií zvládnutí stresu, neúspěchu a obtížných životních situací.

- Podpora pozitivního myšlení a odolnosti vůči negativním vlivům okolí.
- Rozvoj schopnosti vyhledat pomoc a nebát se požádat o podporu v případě potřeby.

Podpora zdravého životního stylu:

- Propagace fyzických aktivit a sportu jako součásti aktivního životního stylu.
- Podpora správných stravovacích návyků a prevence nezdravého životního stylu.
- Osvěta v oblasti duševního zdraví, vyváženého odpočinku a zdravých sociálních vztahů.

Minimalizace nežádoucích sociálně patologických jevů

- Prevence rizikového chování, jako je šikana, agrese, kriminalita, užívání návykových látek nebo hazardní hry.
- Vytváření pozitivního sociálního prostředí, které snižuje výskyt negativních jevů.
- Podpora inkluze a prevence diskriminace, rasismu či jiných forem nesnášenlivosti.

Vytváření a podpora pocitu bezpečného prostředí v prostorách SVČ Odry:

- Zajištění prostředí, kde se účastníci cítí respektovaní, chránění a přijímaní.
- Podpora pravidel slušného chování a vzájemného respektu mezi účastníky.
- Aktivní prevence a rychlé řešení případných projevů šikany, násilí nebo jiných forem nežádoucího chování.

Cílová skupina pro Minimální preventivní program SVČ Odry

Minimální preventivní SVČ Odry se zaměřuje na široké spektrum účastníků, kteří mohou být vystaveni sociálně patologickým jevům nebo rizikovému chování. Cílové skupiny zahrnují:

Děti ve věku 2–4 roky

- Rozvoj základních sociálních dovedností (spolupráce, sdílení, respekt k ostatním).
- Seznamování se s pravidly bezpečného chování v kolektivu.
- Podpora zdravých návyků a pohybových aktivit jako prevence nezdravého životního stylu.
- Posilování pocitu jistoty a bezpečí v novém prostředí, prevence úzkosti při odloučení od rodičů.

Děti předškolního věku (4–6 let)

- Seznamování se s základními pravidly bezpečného chování.
- Rozvoj sociálních dovedností (spolupráce, respekt, empatie).
- Prevence nevhodného chování (agresivita, impulzivita, konflikt).

Mladší školní děti (7–11 let)

- Posilování sebevědomí a zdravých vztahů mezi vrstevníky.
- Prevence šikany, nevhodné komunikace a manipulace ve vztazích.
- Základy zdravého životního stylu a odmítání škodlivých látek.

Starší školní děti a dospívající (12–18 let)

- Rozvoj schopnosti odmítnout negativní vlivy vrstevníků.
- Prevence užívání návykových látek, kyberšikany a kriminality.
- Podpora duševního zdraví, zvládnání stresu a budování pozitivní identity.

Senioři

- Prevence sociální izolace a podpora mezigeneračního propojení.

- Vzdělávání v oblasti bezpečnosti (např. ochrana před podvody, finanční gramotnost, digitální bezpečnost).
- Podpora zdravého životního stylu, duševní pohody a aktivního stárnutí.
- Nabídka volnočasových aktivit, které posilují sociální kontakty a komunitní život.

Rodiče a zákonní zástupci

- Poskytování informací o rizikových faktorech a výchovných strategiích.
- Podpora zdravé komunikace mezi rodiči a dětmi.
- Prevence krizových situací v rodině a výchovně výchovných kompetencích.

Širší veřejnost a místní komunita

- Osvěta v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
- Podpora vytváření bezpečného a respektujícího prostředí ve městě.
- Spolupráce s institucemi, školami a organizacemi zaměřenými na prevenci.

Pedagogické a vedoucí zájmových aktivit

Jejich role spočívá nejen v přímé práci s dětmi a mládeží, ale také v prevenci sociálně patologických jevů a bezpečného a zdravého prostředí pro všechny účastníky volnočasových aktivit.

Cíle a zaměření prevence u pedagogů a vedoucích aktivit:

- Vzdělávání v oblasti prevence rizikového chování.
- Seznámení pedagogů s aktuálními problémy spojenými s rizikovým chováním dětí a mládeže (např. šikana, kyberšikana, návykové látky, sociální izolace, nevhodné chování na sociálních sítích).
- Poskytování metodických materiálů a doporučení pro začlenění preventivních aktivit do běžné činnosti.
- Školení v oblasti krizové intervence a postupů při odhalení problémového chování.

Pomoc při rozpoznání a řešení problémových situací u dětí:

- Rozvoj schopnosti identifikovat varovné signály spojené s negativním vývojem dítěte (změny chování, uzavřenost, agresivita, známky zanedbávání či týrání).
- Podpora pedagogů v efektivní komunikaci s dětmi a rodiči při řešení problémů.
- Vytváření bezpečného prostředí, kde se děti mohou s důvěrou obracet na dospělé.

Posilování dovedností v práci s heterogenními skupinami dětí:

- Rozvoj schopnosti pracovat se skupinami dětí s různými potřebami, zájmy a sociálním zázemím.
- Podpora inkluzivního přístupu k dětem se specifickými potřebami, nadaným dětem či dětem z vyloučených komunit.
- Využívání pedagogických metod podporujících pozitivní atmosféru a spolupráci mezi účastníky aktivit.

Prevence syndromu vyhoření a podpora well-beingu pedagogů:

Pedagogové volnočasových aktivit jsou dlouhodobě vystaveni vysokým nárokům na psychickou odolnost, což může vést k únavě, frustraci a syndromu vyhoření. Proto je důležité zajistit podporu a preventivní opatření zaměřená na jejich duševní pohodu a profesní spokojenost.

- Poskytování odborné podpory pedagogům v oblasti psychohygieny a zvládání stresu.

- Nabídka vzdělávacích kurzů a workshopů zaměřených na osobní rozvoj a sebereflexi.
- Podpora sdílení zkušeností a spolupráce mezi pedagogy a vedoucími volnočasových aktivit.
- Organizace společných komunitních setkání.
- Budování přátelského prostředí, které posiluje pocit sounáležitosti a přátelského prostředí.

Podpora dlouhodobé motivace a profesní spokojenosti:

- Rozvoj odborného růstu a dalšího vzdělávání.
- Oceňování a uznání práce pedagogů a vedoucích aktivit.
- Podpora inovací a nových přístupů v pedagogické praxi, které podporují kreativitu a přinášejí radost z práce.

Spolupráce s rodiči a dalšími institucemi:

- Propojování škol, SVČ a rodin pro efektivní řešení preventivních témat.
- Podpora komunikace mezi pedagogy a sociálními pracovníky v případech, kdy je dítě v ohrožení.
- Organizace přednášek, workshopů a poradenských setkání pro rodiče.

Tato rozšířená specifikace pedagogů jako cílové skupiny jasně ukazuje její důležitost v prevenci rizikového chování a vytváření bezpečného a inspirativního prostředí účastníky SVČ Odry.

Řízení preventivních aktivit

Pedagogové volného času a vedoucí zájmových aktivit:

- Přímo realizují preventivní aktivity v rámci kroužků, táborů, akcí a dalších programů.
- Monitorují chování dětí a mládeže, identifikují možné rizikové situace.
- Aktivně pracují s dětmi na rozvoji sociálních dovedností, zdravého životního stylu a pozitivních vzorců chování.
- Úzce spolupracují se zákonnými zástupci dětí, poskytují jim zpětnou vazbu o chování a zapojení dítěte do aktivit, případně doporučují vhodnou podporu.
- Respektují individuální potřeby dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a přizpůsobují program tak, aby byl inkluzivní a přístupný pro všechny.

Externí odborníci a organizace:

- Školní a pedagogicko-psychologické poradny – poskytují odbornou diagnostiku a podporu při řešení problémových situací.
- Město Odry, odbor sociálních věcí – 778 543 117
- Policie ČR – oddělení Odry, kontakt: 556 730 833, 974 735 741 - spolupráce na prevenci kriminality, dopravní výchově a kyberbezpečnosti.
- Odborníci na prevenci závislostí a rizikového chování – pořádají přednášky, workshopy a osvětové aktivity.

Kontakty

Středisko volného času Odry, příspěvková organizace

Komenského 517/2, 742 35 Odry

email: info@svcodry.cz

mobil: 702 144 113

Město Odry - Odbor sociálních věcí

Masarykovo nám. 25, 742 35 Odry

pevná linka: 556 768 140

Město Odry – sociálně – právní ochrana dětí

Radniční 12, 742 35 Odry

pevná linka: 556 768 111

www.odry.cz

Pedagogicko – psychologická poradna, Nový Jičín

PPP zajišťuje odbornou psychologickou a speciálně pedagogickou službu dětem a mládeži od 3 let do ukončení středoškolského studia, respektive studia na VŠ.

Žižkova 3, 741 01 Nový Jičín

pevná linka: 556 771 144

email: info@pppnj.cz

www.pppnj.cz

Linka bezpečí

Linka je nonstop a zdarma.

Telefon: **116 111**

pomoc@linkabezpeci.cz

www.linkabezpeci.cz

Centrum LOCIKA

poradna@detstvibeznasili.cz

Chat na www.detstvibeznasili.cz

Dětské krizové centrum

Telefon: 777 715 215 – linka je nonstop

proble@ditekrize.cz

Modrá linka

Telefon: 608 902 410, linka je nonstop

help@modralinka.cz

Linka pomoci

Telefon: 475 603 390, linka je nonstop

Bílý kruh bezpečí, o.s.

Tato sociální služba je bezplatná, anonymní, diskrétní pro osoby ohrožené domácím násilím, aby věděly, kde vyhledat odbornou pomoc. Informace také na www.domacinasili.cz

pevná linka: 597489207

www.bkb.cz

ic.ostrava@bkb.cz

Adresa: Bílý kruh bezpečí, o.s., 28. října 124, 702 00 Ostrava

Telefonická krizová pomoc – volání ZDARMA 116 006

Další kontakty jsou k dispozici na nástěnce v budově SVČ Odry.

Současný stav

- Nerespektování pravidel chování stanovené Vnitřním řádem SVČ Odry
- Neuposlechnutí pokynů pedagogických pracovníků
- Opakovaná absence bez omluvy na kroužcích či akcích
- Poškození vybavení ve středisku
- Požívání energetických nápojů

Cílový stav

Zajištění bezpečnosti účastníků a pedagogů:

- Prevence krizových a mimořádných situací.
- Zajištění jednoznačných bezpečnostních postupů a pravidel.
- Monitorování rizikového chování a jeho včasná identifikace.

Prevence rizikového chování:

- Zamezení šikany, kyberšikany, násilí a jiných sociálně patologických jevů.
- Osvěta a vzdělávání dětí o bezpečném chování online i offline.
- Spolupráce s odbornými institucemi na prevenci rizikového chování.

Kontrola vstupů a pohybu osob v budově:

- Technické zabezpečení prostor (kamery, nouzové systémy).
- Pravidelné proškolení zaměstnanců v oblasti bezpečnosti.

Podpora duševního zdraví účastníků:

- Pomoc při zvládnání stresových situací a krizí.
- Zapojení odborníků do preventivních programů.
- Poskytování možností anonymní podpory a poradenství.

Nástroje a metody k dosažení cílů

Zajištění bezpečnosti účastníků a pedagogů

Nástroje a metody:

- Kontrolovaný vstup do budovy – zajištění jedné hlavní vstupní brány.
- Školení pracovníků – první pomoci, BOZP, PO, zavést nové školení v oblasti krizové intervence (zřizovatel).
- Spolupráce s IZS (Integrovaný záchranný systém) - cvičení s policií, hasiči a zdravotníky (besedy, akce, tábory).

Prevence rizikového chování

Nástroje a metody:

- Programy prevence rizikového chování – workshopy, besedy a interaktivní přednášky na témata šikany, kyberšikany, návykových látek atd.
- Zapojení starších účastníků kroužků jako „mentorů“ pro mladší děti.
- Digitální bezpečnostní osvěta – edukace účastníků (děti, senioři) o bezpečném chování na internetu a sociálních sítích.

- Odborné intervence – spolupráce se školním psychologem, sociálními pracovníky a dalšími odborníky na problematiku dětí a mládeže.

Efektivní komunikace

Nástroje a metody:

- Interní komunikační kanály – zavedení efektivního systému pro rychlé sdílení informací mezi zaměstnanci (WhatsApp)
- Externí komunikační strategie – aktivní komunikace s rodiči přes e-maily, web SVČ, sociální sítě.
- Pravidelné setkání s rodiči – možnost zpětné vazby a zajištění transparentnosti preventivních opatření (schůzky v zájmových kroužcích).

Bezpečnostní a technická opatření

Nástroje a metody:

- Kamerový systém a monitorovací prostor – minimalizace rizik v budově SVČ.
- Evakuační cvičení – pravidelné nácviky opuštění budovy při požáru či jiných mimořádných událostech (1x ročně).

Podpora duševního zdraví účastníků

Nástroje a metody:

- Individuální podpora dětí – možnost důvěrného rozhovoru s pedagogem, školním psychologem nebo výchovným poradcem (po domluvě se ZŠ).
- Otevřená diskusní setkání – prostor pro sdílení emocí a řešení případných problémů v bezpečném prostředí (po domluvě s odborníkem).
- Podpora anonymní pomoci – informační letáky a přístup ke křížovým linkám pro děti a mládež.
- Rodinná spolupráce – konzultace s rodiči o psychické pohodě jejich dětí.

Postupy při výskytu krizového chování

Při výskytu návykových látek (alkohol, drogy)

Postup:

- Uvědomit ředitele SVČ Odry.
- V případě podezření na zneužívání – diskrétně prošetřit situaci.
- Informování rodičů nebo zákonných zástupců dítěte.
- Pokud zákonní zástupci nespolupracují – kontaktování Oddělení sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD).
- Při průkazném zjištění návykových látek či alkoholu – okamžité informování rodičů a zdravotnického zařízení.
- Při zjištění dealerství – kontaktování zákonných zástupců a OSPOD.
- Vyloučení účastníka ze zájmového vzdělávání.

Projevy rasismu, xenofobie, antisemitismu

Postup:

- Individuální rozhovor s účastníkem v soukromí (bez přítomnosti ostatních dětí).
- Upozornění na nevhodnost chování a stanovení následků.
- Informování zákonných zástupců.

Šikana a agresivní chování

Postup:

- Samostatné jednání s agresorem .
- Individuální rozhovor s obětí – zjištění rozsahu problému.
- Získání svědectví od nezávislých účastníků.
- Vyhodnocení situace a přijetí vhodných opatření (např. napomenutí, vyloučení).
- Informování rodičů všech zúčastněných stran.
- Při nespolupráci rodičů – kontaktování OSPOD.
- Dlouhodobé sledování a prevence opakování.

Drobná kriminalita (krádeže, vandalismus)

Postup:

- Opatrné prošetření podezření.
- Při průkazném zjištění – informování ředitele SVČ Odry.
- Kontaktování zákonných zástupců.
- Při nespolupráci rodičů – informování OSPOD.
- Možné použití výchovného opatření nebo vyloučení ze zájmové činnosti.

Záškoláctví (neúčast na aktivitách bez omluvy)

Postup:

- Průběžné sledování docházek v pravidelných aktivitách.
- Spolupráce s rodiči – zjištění důvodů absence.
- Možnost individuálního přístupu k dítěti pro zjištění důvodů vyhýbání se aktivitám.

Další preventivní opatření:

Evaluace – pravidelné vyhodnocování preventivních opatření (dotazníky, ankety, zpětná vazba účastníků).

Záznamy incidentů – pečlivá dokumentace bezpečnostních a krizových událostí do elektronického deníku zájmového útvaru.

Externí spolupráce – SVČ Odry udržuje kontakt s OSPOD, policií a dalšími odbornými organizacemi.

SVČ Odry

Základní strategií prevence v naší organizaci je vedení účastníků ke zdravému aktivnímu životnímu stylu, k osvojování pozitivního sociálního chování a k rozvoji osobnosti. Cílem je tedy přispívat k tomu, aby děti navštěvující SVČ byly zodpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jejich věku. V SVČ usilujeme o vytvoření příjemného, bezpečného a inspirativního prostředí, které podporuje nejen vzdělávání, ale i osobní růst a rozvoj dětí v přirozené a přátelské atmosféře.

Problematika sociálně patologických jevů a rizikového chování stále narůstá a stává se vážným celospolečenským problémem. Už nejde jen o experimentování s návykovými látkami, vandalismus, šikanu či záškoláctví, ale také o situace, které mohou vážně ohrozit život a zdraví dětí, přičemž se tyto problémy objevují již u stále mladších věkových skupin. Tento trend ukazuje na potřebnější prevenci, včasnou identifikaci rizikového chování a systematickou spolupráci mezi školami, zákonnými zástupci a odborníky.

Spolupráce a výměna informací probíhá i se zákonnými zástupci našich účastníků. Většina z nich si uvědomuje problémy jako my a vnímají je podobně. Na druhou stranu je však třeba zmínit, že někteří rodiče přistupují k výchově méně kriticky a značnou část odpovědnosti za své děti přenechávají škole nebo SVČ. Právě zde SVČ hraje klíčovou roli. Ukazuje se, že nabízet dětem smysluplné volnočasové aktivity je správná cesta. Čas, který děti tráví v bezpečném prostředí SVČ, má pozitivní vliv na jejich osobní rozvoj a prevenci rizikového chování.

V Odrách, dne 1.9.2024

Bc. Dagmar Zhasilová, ředitelka SVČ Odry